

Programa școlară
pentru disciplina

LIMBA RUSĂ MATERNĂ
Clasele a IX-a – a XII-a

Învățământ liceal

Trunchi comun (TC) și Curriculum de specialitate (CS)
pentru toate filierele, profilurile, specializările

- 2025 -

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de Limba și literatura rusă maternă reprezintă oferta curriculară pentru clasele a IX-a – a XII-a. În ceea ce privește abordarea sa, aceasta are în vedere respectarea prevederilor Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și a fost elaborată în concordanță cu dispozițiile instrumentelor juridice internaționale ratificate de România, respectiv Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (1 februarie 1995) și Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare (5 noiembrie 1992), precum și cu ansamblul normativ european privind protecția și promovarea limbilor minoritare. Se promovează respectarea principiului diversității culturale și lingvistice, precum și exercitarea drepturilor minorităților naționale la afirmarea identității și la participare egală în procesul educațional.

Programa școlară pentru nivelul liceal, clasele a IX-a – a XII-a, este de tip **TC + CS** (Trunchi comun + Curriculum de specialitate), diferențierea realizându-se la nivelul conținuturilor programei școlare.

Curriculumul se bazează pe programa școlară de Limba și literatura rusă maternă, aprobată pentru clasele a V-a – a VIII-a prin OMEN nr. 3393/28.02.2017, elaborată pe baza dezvoltării competențelor.

Disciplina Limba și literatura rusă maternă aduce o contribuție esențială la realizarea obiectivelor educaționale și la dezvoltarea competențelor elevilor până la absolvirea liceului. Importanța acestei contribuții rezultă din faptul că în centrul disciplinei se află limba ca principal mijloc de comunicare în lumea noastră. O utilizare sigură a limbii, atât orală, cât și scrisă, permite autodeterminare, înțelegerea lumii, toleranță și participare la viața culturală, socială și politică contemporană.

Orele de Limba și literatură rusă maternă din învățământul liceal urmăresc largirea, diferențierea și aprofundarea competențelor lingvistice ale elevilor. Aceștia înțeleg și folosesc limba maternă în formă orală și scrisă ca mijloc de exprimare și comunicare și o reflectă ca instrument și obiect al gândirii. Ei descoperă faptul că utilizarea limbii contribuie totodată și la formarea identității personale.

În plus, disciplina Limba și literatura rusă maternă dezvoltă capacitatea de analiză critică, argumentare și reflecție și are un rol important în formarea competențelor media. Disciplina dezvoltă capacitatea de percepție și exprimare și favorizează educația estetică. Ea stimulează imaginația și creativitatea și valorifică potențialul acestora.

Textele literare și provocările pe care le conțin sunt în mod deosebit potrivite pentru a oferi sprijin în procesul de autocunoaștere și pentru a promova înțelegerea altor poziții și perspective. Elevii percep literatura ca pe un spațiu estetic simulat, respectiv ca pe o alternativă la realitate și, în acest fel, ca pe o posibilitate de formare a identității individuale și culturale. În acest demers, ei își analizează propriile atitudini, comportamente și valori.

Studiul operelor provenite din epoci și culturi diferite oferă acces la diverse concepții despre lume și civilizații. Formarea unei baze solide de cunoștințe literare reprezintă o premisă importantă pentru participarea la viața culturală.

Orele de Limba și literatură rusă maternă dezvoltă capacitatea de lucru cognitiv și creativ, prin transmiterea tehnicilor de dobândire și prelucrare a informațiilor, esențiale în școală, studii și profesie: înțelegerea și redactarea textelor orale și scrise, utilizarea sigură și responsabilă a diferitelor medii de comunicare, precum și aplicarea orientată spre scop a metodelor de lucru. La finalul învățământului liceal, elevii dispun astfel de competențe lingvistice, literare și comunicative diferențiate. Limba și literatura rusă maternă, ca disciplină școlară, oferă educație literară, cunoștințe culturale și abilități necesare pentru toate disciplinele școlii, pentru studii, formarea profesională și o activitate de succes, bazată pe valori, în profesie și în societate.

Predarea Limbii și literaturii ruse materne la nivel liceal este orientată spre o formare durabilă a cunoștințelor și competențelor. Rezolvarea conștientă a sarcinilor situative și aplicative, autonomia și responsabilitatea individuală, individualizarea și abordarea interdisciplinară solicită o interconectare strânsă a tuturor domeniilor disciplinei. Predarea este concepută în mod integrat, pentru a se sprijini pe cunoștințele și abilitățile deja dobândite și pentru a le dezvolta constructiv în vederea provocărilor viitoare. Exersarea funcțională și formarea rutinelor, în special în redactarea și revizuirea textelor proprii, au un rol central în acest proces.

Din punct de vedere metodologic, abordarea curriculumului presupune, de asemenea, utilizarea unor metode active de predare și învățare, care vizează dezvoltarea competențelor, precum și proceduri diferențiate de organizare a învățării.

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura rusă maternă are următoarea structură:

1. Notă de prezentare;
2. Competențe generale, care urmăresc formarea și dezvoltarea competențelor elevilor în patru domenii fundamentale;
3. Competențe specifice, componente și subsisteme ale competențelor de bază (domenii de abilități și competențe dezvoltate ca urmare a învățării, seturi de motivații și atitudini);
4. Conținuturi de învățare, care contribuie la dezvoltarea competențelor specifice pe baza seturilor de abilități, asociate competențelor generale și celor specifice, precum și sugestiilor metodologice; Prin conținuturi și abordările metodologice propuse, se face distincția dintre orele din TC și cele din CS (+1, respectiv +2). Conținuturile din TC vizează elemente de cunoaștere care se adresează tuturor; conținuturile din CS merg spre specializare și complexitate avansată.
5. Sugestii metodologice

COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Receptarea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare
C.G.2	Producerea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare
C.G.3	Interacțiunea orală și scrisă
C.G.4	Medierea culturală în context plurilingv și pluricultural

CLASA a IX-a

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

C.G. 1 - Receptarea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare

IX.CS.1.1. Înțelegerea globală a mesajului oral sau scris, formulat în limba rusă maternă, pe teme familiare și de interes general

- *Audierea și înțelegerea unor texte orale (dialoguri, relatări, interviuri, discursuri scurte) pe teme din viața cotidiană, școlară și culturală;*
- *Selectarea informațiilor relevante pentru construirea unei imagini de ansamblu asupra textului;*
- *Raportarea mesajului la experiența personală și la realitățile comunității rușilor lipoveni;*
- *Identificarea ideilor principale și secundare în texte orale și scrise;*
- *Prezentare a unui punct de vedere, folosind tehnologia digitală, pentru a surprinde corect mesajele unor texte diferite, având o temă comună;*
- *Ierarhizarea informațiilor în funcție de relevanța lor pentru înțelegerea globală a textului și pentru formarea unei opinii personale.*

Activități de aprofundare / profil (CS)

- *Analiza comparativă a două texte (literar și nonliterar) cu temă comună;*
- *Realizarea unui colaj digital ilustrând ideile principale ale unei opere;*
- *Prezentare orală: „Ce emoții transmite autorul și prin ce mijloace lingvistice?”*

IX.CS.1.2. Identificarea informațiilor de detaliu dintr-un mesaj oral sau scris, formulat în limba rusă maternă

- *Selectarea cuvintelor și expresiilor dintr-un text audiat/scrise care aparțin aceleiași arii tematice (familie, tradiții, sănătate, educație etc.);*
- *Identificarea locului, timpului și cauzelor evenimentelor din texte literare și nonliterare;*
- *Evidențierea elementelor lingvistice și stilistice care asigură coeziunea și coerența discursului (ipoteză, concluzie, punct de referință, excepție).*

Activități de aprofundare / profil (CS)

- *Reformularea unor fragmente de text pentru a modifica sensul sau structura;*
- *Detectarea elementelor subînțelese în text (activitate de tip „detectiv lingvistic”);*
- *Redactarea unei fișe de lectură punând accent pe expresivitatea mesajului;*
- *Realizarea unei prezentări grafice care explică diferențele între limbajul formal și cel informal.*

IX.CS.1.3. Sesizarea atitudinii și a opiniei vorbitorului față de mesajul oral sau scris, în limba rusă maternă

- *Înțelegerea atitudinii vorbitorului pe baza elementelor para- și nonverbale (intonare, ritm, registru lingvistic, gesturi)*
- *Identificarea opiniilor exprimate explicit sau implicit*
- *Corelarea atitudinilor din text cu valorile și experiențele proprii comunității rușilor lipoveni.*

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Analiza atitudinilor și a valorilor culturale reflectate în texte
- Realizarea unei înregistrări audio în care elevii exprimă opinii similare sau diferite față de mesajul textului
- Dezbateri pe tema „Influența rețelelor sociale asupra modului de comunicare”

C.G. 2 - Producerea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare

IX.CS.2.1. Susținerea unui monolog în limba rusă maternă: descrierea experiențelor, oferirea de informații, argumentarea unui punct de vedere

- Prezentarea clară și detaliată a unor subiecte legate de viața comunității rușilor lipoveni (sărbători, obiceiuri, tradiții);
- Exprimarea și explicarea sentimentelor și reacțiilor la evenimente colective (festivaluri, activități culturale);
- Descrierea unor activități cotidiene;
- Argumentarea unui punct de vedere prin exemple din experiența personală și tradițiile comunității.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea de prezentări multimedia despre viața culturală a rușilor lipoveni;
- Susținerea unor discursuri scurte cu suport vizual.

IX.CS.2.2. Producerea unui text scris în limba rusă maternă: scriere creativă și redactarea de eseuri:

- Redactarea de descrieri și texte detaliate despre experiențe personale sau comunitare;
- Scrierea de eseuri scurte, pe teme familiare sau de lectură;
- Utilizarea limbajului simplu și clar în exprimarea ideilor;
- Sintetizarea informațiilor din surse diverse pentru realizarea unui text argumentativ.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Crearea de articole pentru revista școlii;
- Compunerea unui text argumentativ despre valori comunitare.

IX.CS.2.3. Utilizarea strategiilor de producere orală și scrisă în limba rusă maternă:

- Planificarea mesajului oral sau scris, ținând cont de scopul comunicării și de contextul cultural, social sau educațional, inclusiv în situații legate de viața și tradițiile comunității rușilor lipoveni;
- Utilizarea strategiilor compensatorii în diferite situații de comunicare;
- Obținerea informațiilor din surse diferite, compararea, selectarea și prelucrarea acestora;
- Redactarea unor texte cu ajutorul planurilor de idei, schițelor, structurilor de text.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Scriere colaborativă (în perechi/grupuri): transformarea unui text narativ într-un dialog;
- Transformarea unui text narativ într-un dialog.

IX.CS.2.4. Utilizarea corectă a normelor gramaticale și ortografice

- Identificarea și corectarea greșelilor gramaticale și de ortografie din texte date;
- Dictarea de texte literare sau informative care trebuie scrise corect respectând regulile de ortografie, gramaticale și de punctuație;
- Rescrierea unui text simplu prin aplicarea regulilor gramaticale și de ortografie, eventual transformarea stilului din informal în formal și invers;

- Redactarea unui eseu sau a unei compuneri și revizuirea textului pentru a corecta greșelile de ortografie și gramaticale;
- Corectarea colaborativă a unui text, cu punctarea greșelilor corectate..

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Identificarea și corectarea greșelilor: Concurs „Vânătorii de greșeli”;
- Redactarea unui text formal și rescrierea lui în registru colocvial.

C.G. 3 - Interacțiunea orală și scrisă

IX.CS.3.1. Participarea la interacțiuni orale în situații cotidiene de viață sau pornind de la textele citite:

- Participarea la conversații informale și formale în diferite contexte (școală, familie, comunitate);
- Cooperarea cu colegii în activități comune, orientate spre un scop (de ex.: pregătirea unui proiect cultural);
- Implicarea într-un schimb de informații cu diferiți interlocutori, pe teme de interes personal, educațional sau cultural;
- Acordarea și luarea de interviuri pe teme culturale, comunitare sau personale;
- Utilizarea mijloacelor moderne de comunicare (telefon, e-mail, platforme online) în scop educațional sau personal, cu respectarea normelor de conduită lingvistică și etică.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea interviurilor cu membri ai comunității;
- Prezentarea proiectului „Tradițiile familiei mele”.

IX.CS.3.2. Participarea la interacțiuni scrise în situații cotidiene de viață sau pornind de la textele citite:

- Elaborarea unor note și mesaje, precum și completarea formularelor necesare în diferite situații cotidiene (de exemplu: cereri, invitații, înscrieri la evenimente comunitare sau școlare);
- Redactarea corespondenței tradiționale și on-line, pe teme de interes personal sau din domeniul educațional;
- Participarea la conversații online (e-mailuri, forumuri, mesaje) în registre adecvate situației de comunicare;
- Aplicarea principiilor eticii redactării în mediul virtual.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Redactarea de e-mailuri formale și informale;
- Crearea unei conversații online pe o temă educațională

IX.CS.3.3. Utilizarea strategiilor de interacțiune orală și scrisă:

- Solicitarea și preluarea cuvântului într-o conversație (în perechi sau în grup);
- Folosirea strategiilor de cooperare în activități de echipă;
- Clarificarea și reformularea mesajului propriu pentru asigurarea înțelegerii reciproce;
- Exersarea exprimării politicoase, prin formule de adresare, salut și mulțumire specifice limbii ruse;
- Practicarea dialogului intercultural și a ascultării active.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Ghidarea dezbaterii pe o temă civică („Respectul în comunicare”);
- Exersarea reformulării și clarificării mesajului.

C.G. 4 - Medierea culturală în context plurilingv și pluricultural

IX.CS.4.1. Facilitarea înțelegerii mesajului global și a unor informații cu caracter general în limba rusă maternă

<p>-Reformularea ideii centrale dintr-un text audiat sau citit, pentru a facilita înțelegerea mesajului global;</p> <p>- Prezentarea contextului cultural și social al comunicării;</p> <p>-Transformarea unui text complex într-o formă simplificată, accesibilă altor vorbitori de limbă rusă maternă (rezumarea unui text, a unei discuții, a unui interviu);</p> <p>-Reformularea instrucțiunilor, indicațiilor sau explicațiilor din texte practice (proiecte, experimente, activități comunitare).</p>
<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>-Prezentarea unui text complex într-o formă accesibilă (colaj, infografic)</p> <p>-Traducerea creativă a unui fragment</p>
<p>IX.CS.4.2. Stabilirea legăturilor între experiența de lectură și experiența de viață, pentru clarificarea propriilor principii și valori</p>
<p>– Identificarea în opere literare, filme, spectacole sau texte audiate a unor experiențe, sentimente, valori și atitudini similare celor personale;</p> <p>– Corelarea valorilor transmise de personaje sau situații culturale cu valorile proprii ale elevului ori cu cele general-umane;</p> <p>– Verbalizarea reacțiilor empatice și a reflecțiilor personale asupra stărilor sau emoțiilor trăite de personaje;</p> <p>- Exersarea scrierii reflexive („Jurnalul de lectură”, „Scrisoare către un personaj”).</p>
<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>-Întocmirea jurnalului de lectură;</p> <p>-Redactarea unei scrisori adresate unui personaj;</p> <p>-Elaborarea unui mini-eseu „Ce am învățat din acest text?”</p>
<p>IX.CS.4.3. Valorificarea valențelor cultural-identitare ale limbii în diverse contexte</p>
<p>– Analiza funcțiilor comunicative ale textelor (literare și nonliterare);</p> <p>– Exersarea diferitelor variante de exprimare în funcție de tipul, intenția și destinatarul textului;</p> <p>– Compararea unor texte rusești și românești pe teme comune (familie, tradiții, sărbători), evidențiind asemănările și diferențele culturale;</p> <p>– Elaborarea de materiale multimedia (postere, prezentări, colaje) despre identitatea culturală a rușilor lipoveni.</p>
<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>-Realizarea proiectului multimedia „Cultura rușilor lipoveni – între tradiție și prezent”;</p> <p>-Confecționarea afișelor și realizarea prezentărilor comparative.</p>
<p>IX.CS.4.4. Manifestarea sensibilității, a toleranței și a respectului față de diversitatea culturală</p>
<p>– Realizarea unor studii de caz privind acceptarea diversității lingvistice și culturale în România;</p> <p>– Organizarea de dezbateri, mese rotunde sau ateliere culturale pe tema toleranței, cu referire la experiențele comunității rușilor lipoveni;</p> <p>– Elaborarea de proiecte culturale interdisciplinare care promovează dialogul intercultural și respectul reciproc;</p> <p>– Participarea la activități educative locale (expoziții, festivaluri, întâlniri comunitare) care valorifică ideea de diversitate culturală.</p>
<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>-Ghidarea dezbaterii pe tema „Ce înseamnă să fii tolerant?”</p> <p>-Organizarea unei expoziții sau a unui eveniment intercultural.</p>

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
Comunicare orală	<p>Modalități de exprimare a opiniei, acordului și dezacordului. Participarea la conversații tematice (școală, familie, tradiții, mass-media, viață culturală). Argumentarea punctului de vedere în dialoguri. Exprimarea emoțiilor, a atitudinilor și a intențiilor comunicative. Forme de salut, adresare, cerere, mulțumire, felicitare, scuză. Inițierea și încheierea unui schimb verbal. Descrierea evenimentelor, a acțiunilor și a persoanelor. Utilizarea registrelor de limbă (formal/neformal). Texte-suport: dialoguri autentice, interviuri, fragmente de piese radiofonice, discursuri scurte, scene de film, reportaje culturale.</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>Analiza tonului și a atitudinii vorbitorului în funcție de contextul cultural. Interpretarea orală a textelor literare (recitări, dramatizări, podcasturi). Realizarea de interviuri și reportaje culturale despre comunitatea rușilor lipoveni. Prezentări multimodale (text, sunet, imagine) pe teme culturale ruse.</p>
Receptarea și producerea textului scris	<p>Identificarea și redarea ideilor principale și secundare. Analiza structurii compoziționale a textului. Redactarea textelor narative, descriptive și argumentative. Comentarea fragmentelor literare și nonliterare. Completarea și transformarea textelor (rezumat, parafrază). Crearea de texte proprii pe teme culturale sau personale. Aplicarea conștientă a regulilor gramaticale, ortografice și de punctuație</p> <p>Texte recomandate: Literatura populară rusă: cântece populare („Песни”, „Частушки”), proverbe și zicători („Пословицы и поговорки”), legende („Предания”), basme („Сказки”). Literatura veche rusă: fragmente din <i>Повесть временных лет; Житие протопопа Аввакума;</i> Secolul XIX: И. А. Крылов – <i>Басни;</i></p>

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>A. П. Чехов – povestiri scurte (<i>Толстый и тонкий, Хамелеон</i>) (на выбор)</p> <p>Л.Н.Толстой – (<i>Три старца</i>).</p> <p>Secolul XX:</p> <p>С. Есенин – избранные стихотворения;</p> <p>М. Булгаков – fragmente din <i>Собачье сердце; Записки юного врача;</i></p> <p>poezi – М. Цветаева, Б. Ахмадулина, Н. Рубцов (на выбор)</p> <p>Literatura contemporană:</p> <p>povestiri moderne despre viața școlară și alegerea valorilor;</p> <p>texte tematice despre identitate, diversitate, toleranță.</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>Redactarea de eseuri interpretative: teme, valori, simboluri.</p> <p>Exerciții de stil: rescrierea unui fragment din altă perspectivă narativă.</p>
Elemente de construcție a comunicării	<p>Ortografie și punctuație: reguli actualizate; utilizarea semnelor de punctuație în texte literare și funcționale.</p> <p>Lexicul: sensurile cuvintelor în context; sinonime, antonime, omonime; expresii idiomatice.</p> <p>Fonetică: noțiuni de bază (actualizare).</p> <p>Morfologia: recapitularea și extinderea categoriilor gramaticale: declinarea substantivului și a adjectivului; numeralul (forme, funcții); pronumele (tipuri, utilizare contextuală); verbele modale, verbe reflexive; aspectul verbal (вид глагола); participiu și gerunziu (причастие, деепричастие); prepozițiile și conjuncțiile (utilizare contextuală).</p> <p>Sintaxa: propoziția simplă și complexă; topică; acorduri; raporturi între propoziții principale și subordonate.</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>Analiza expresivității lexicale și a registrului stilistic în texte literare.</p> <p>Transformarea unui text literar în registru jurnalistic sau colocvial.</p> <p>Mini-ateliere de traducere comparată (română–rusă) pentru dezvoltarea sensibilității lingvistice.</p>
Elemente de interculturalitate	<p>Tradiții, obiceiuri și sărbători ale comunității rușilor lipoveni.</p> <p>Simboluri, personalități și valori ale culturii ruse.</p> <p>Elemente de cultură și civilizație rusă (viață cotidiană, educație, artă, gastronomie).</p> <p>Activități de promovare a diversității culturale prin proiecte școlare, campanii sau expoziții tematice.</p>

Domenii de conținut	Conținuturi
	Compararea valorilor culturale rusești și românești. Analiza textelor multimodale: articole, afișe, materiale video, reclame.
	Activități de aprofundare / profil (CS): Analiza relației dintre literatură și alte arte (muzică, pictură, film). Organizarea de expoziții, scenete, podcasturi, videoproiecte pe teme de identitate culturală. Cercetare aplicată: valorile morale și civice în literatura rusă și relevanța lor astăzi.

Notă: Activitățile de aprofundare (CS) se realizează în cadrul orelor de profil și vizează dezvoltarea competențelor de analiză, reflecție culturală și exprimare creativă, în acord cu identitatea lingvistică și culturală a elevilor aparținând minorității rușilor lipoveni.

CLASA a X-a
COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Receptarea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare
C.G.2	Producerea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare
C.G.3	Interacțiunea orală și scrisă
C.G.4	Medierea culturală în context plurilingv și pluricultural

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)

ȘI

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Receptarea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare

X.CS. 1.1 Identificarea sensurilor explicite și implicite ale mesajelor orale și scrise în limba rusă pentru a înțelege intenția comunicativă și contextul cultural

- Exersarea folosirii limbajului standard, literar, colocvial, popular, regional, arhaic, precum și a argoului și jargonului;
- Analizarea expresivității în limbajul comun și în limbajul poetic;
- Determinarea valorilor stilistice ale unor categorii morfosintactice;
- Analizarea textelor literare pentru identificarea temei, simbolurilor și mesajului;
- Crearea unui colaj digital ilustrând ideile principale ale unei opere.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Exersarea interpretării figurilor de stil și a efectelor lor în mesaj;
- Compararea mesajelor din texte literare și nonliterare pentru identificarea intenției autorului;
- Realizarea unui colaj digital sau a unui poster interactiv care sintetizează ideile principale și mesajele implicite ale unei opere literare;
- Analizarea unui text audiovizual (interviu, reportaj) pentru identificarea mesajului explicit și implicit.

X.CS.1.2. Aplicarea regulilor și strategiilor de exprimare corectă și adecvată în situații de comunicare formală și informală.

- Analizarea sensului denotativ și a sensurilor conotative ale cuvintelor;
- Determinarea sensului corect al cuvintelor, cu accent pe neologisme;
- Identificarea elementelor care înlesnesc sau perturbă receptarea mesajelor (canal, cod, context);
- Analizarea mesajelor din domeniul audiovizualului;
- Citirea și interpretarea graficelor, schemelor, tabelelor sinoptice și a altor documente specifice domeniilor cunoașterii;
- Identificarea și comentarea figurilor de stil dintr-un poem liric;
- Redactarea unei fișe de lectură concentrând efectele stilistice asupra mesajului.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Redactarea unei fișe de lectură concentrându-se pe efectele stilistice asupra mesajului;
- Transformarea unui text informal în text formal (email, mesaj, articol;)
- Exersarea analizei textelor audiovizuale și identificarea elementelor de comunicare eficientă;
- Crearea unui mini-reportaj sau a unui podcast despre un eveniment școlar sau cultural, aplicând regulile de exprimare corectă.

X.CS.1.3. Analizarea structurilor morfosintactice și lexicale ale limbii ruse pentru a îmbunătăți coerența și claritatea discursului propriu

- Exersarea monologului și dialogului pe teme de interes curent sau pornind de la textele literare studiate;
- Ghidarea dezbaterilor și interviurilor de angajare;
- Analizarea elementelor verbale, nonverbale și paraverbale;
- Determinarea stilurilor funcționale adecvate situației de comunicare;

- Analizarea unui articol de presă privind tineretul și valorile actuale;
- Ghidarea dezbaterii pe tema „Influența rețelelor sociale asupra modului de comunicare”;
- Redactarea unei recenzii critice pentru un text jurnalistic.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Corectarea unor texte date, evidențiind greșelile morfosintactice și lexicale;
- Completarea unui text incomplet cu forme corecte de cuvinte și structuri;
- Crearea de mini-texturi narative sau dialoguri, verificând acordurile și coerența propozițiilor;
- Exersarea jocurilor didactice tip „detectiv lingvistic” pentru identificarea greșelilor în texte autentice.

X.CS. 1.4 Utilizarea registrelor și a stilurilor diferite ale limbii ruse în funcție de interlocutor, scop și context de comunicare

- Corectarea greșelilor gramaticale dintr-un text dat;
- Completarea unei fișe de exprimări corecte și greșite;
- Exersarea jocului de rol prin redactarea și prezentarea unei scrisori formale și a uneia informale;
- Redactarea unor eseuri pe teme de actualitate (de ex.: „Tinerii și identitatea culturală”);
- Crearea unor texte narative pornind de la o temă dată.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Transformarea unui text narativ într-un text argumentativ sau descriptiv;
- Exersarea scrierii creative pe teme de actualitate, respectând registrele lingvistice;
- Realizarea mini-proiectelor: compunerea unor articole, postări sau texte de opinie pentru diferite audiențe.

C.G. 2 - Producerea mesajului oral și scris în diferite situații de comunicare

X.CS. 2.1 Identificarea elementelor de structură, a temelor și motivelor dominante ale textelor literare ruse pentru a construi o înțelegere globală a mesajului artistic

- Exersarea citirii expresive a unor fragmente din diverse texte literare (ex.: „Evgheni Oneghin”, A. Pușkin);
- Realizarea fișelor de analiză a textului (temă, motive, personaje, mesaj);
- Identificarea motivelor dominante (iubirea, destinul, singurătatea) în perechi și prezentarea lor pe un poster.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea unei expoziții digitale de motive literare (imagini și citate reprezentative);
- Elaborarea unei cronologii tematice a operei studiate, evidențiind evoluția temei principale;
- Compararea motivului dominant dintr-un text rus și unul românesc (ex.: „iubirea imposibilă” la Pușkin și Eminescu);
- Redactarea unui mini-eseu reflexiv: „Ce semnificație are motivul destinului pentru generația mea?”

X.CS.2.2. Analizarea relației dintre limbaj, personaje și perspective narrative pentru a explica sensurile multiple ale textului

- Analiza portretelor personajelor, a limbajului descriptiv și a rolului naratorului;
- Rescrierea unor scene din perspectivă personală (exercițiu creativ);
- Realizarea unei discuții ghidate: „Cum influențează vocea naratorului percepția cititorului?”

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea unei fișe de portret pentru un personaj din text (caracterizare prin limbaj);
- Realizarea unei prezentări digitale sau audio: „Cum vorbește personajul meu preferat?” (analiza limbajului individualizat);
- Crearea unui monolog interior pentru un personaj secundar neglijat în text.

X.CS.2.3 Compararea textelor literare și nonliterare din diferite perioade și genuri pentru a evidenția diversitatea expresiei artistice și culturale

- Compararea textelor literare cu texte nonliterare (ex.: poemul lui Lermontov „Парус” („Corabia”) cu un text nonliterar contemporan – articol despre libertate);
- Realizarea tabelor comparative: temă – ton – perspectivă – mesaj;
- Exersarea prezentărilor orale și a dezbaterilor pe diverse teme de actualitate: „Cum se exprimă ideea de libertate în două epoci diferite?”

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Elaborarea unui eseu comparativ între două texte cu aceeași temă, evidențiind diferențele de viziune, limbaj și context cultural;
- Realizarea unei expoziții digitale: „Libertatea în literatura rusă – de la romantism la contemporaneitate”;
- Ghidarea dezbaterii: „Textul artistic sau textul informativ are mai multă putere de convingere?”;
- Redactarea unui articol de opinie despre o temă comună abordată în texte din epoci diferite.

X.CS.2.4 Argumentarea, în scris și oral, a interpretărilor proprii asupra textelor literare, raportându-le la valori estetice și morale

- Redactarea unui eseu scurt: „Ce înseamnă libertatea în viziunea lui Lermontov?”;
- Organizarea unei dezbateri: „Este omul liber într-o societate nedreaptă?” (bazată pe texte literare și nonliterare);
- Crearea unui podcast de clasă în care elevii își exprimă opiniile personale despre un personaj.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Exersarea scrierii prin elaborarea unui eseu argumentativ cu structură clară (teză–argumente–concluzie);
- Întocmirea unui jurnal de lectură reflexiv, în care elevii notează cum se schimbă percepția lor asupra valorilor morale în funcție de texte;
- Crearea unei emisiuni radio fictive în care elevii „intervievează” personaje literare.

C.G. 3 - Interacțiunea orală și scrisă**X.CS.3.1. Examinarea reprezentărilor culturale și identitare în operele literare ruse pentru a identifica valori universale și specifice**

- Identificarea valorilor legate de identitatea rusă (ospitalitate, melancolie, contemplativitate);
- Realizarea unei hărți conceptuale: „Cine sunt personajele ruse? Ce valori exprimă ele?”;
- Exersarea activității comparative: valorile din literatura rusă versus valorile propriei generații (discuții/dezbateri în grup);

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Elaborarea unui eseu reflexiv: „Ce înseamnă a fi rus în literatura secolului XIX?”;
- Crearea unui portofoliu digital: „Identitatea culturală rusă reflectată în literatură, artă și tradiție”;
- Realizarea unei prezentări orale sau video: „Valori ruse universale în context european”.

CS.3.2. Evaluarea atitudinilor și comportamentelor personajelor în raport cu dileme etice sau sociale contemporane

- Realizarea studiilor de caz (ex.: personajul Максим Максимович din „Бедные люди”, F. Dostoievski; analiza lumii interioare a omului sărac, a valorilor sale morale și a capacității de a exprima frumusețe spirituală chiar în condiții de lipsuri);
- Exersarea jocurilor de rol: „Consiliul moral” – elevii dezbat dacă fapta personajului poate fi justificată;
- Întocmirea unui jurnal reflexiv în care elevii notează ce atitudini morale consideră actuale și ce pot învăța din ele.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea unui eseu argumentativ: „Responsabilitate și vinovăție în literatura rusă”;
- Dramatizarea unei scene-cheie cu accent pe conflictul interior al personajului.

X.CS.3.3. Argumentarea, pe baza textelor studiate, a opiniilor personale privind probleme culturale, morale și civice

- Redactarea de eseuri scurte pe teme date (ex.: „Cum se reflectă problema libertății și a responsabilității în literatura rusă?”);
- Ghidarea dezbaterii: „Este omul responsabil de propriul destin?” (cu argumente din texte rusești clasice);
- Crearea de afișe digitale: valorile morale exprimate în texte rusești, adaptate contextului actual.

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Elaborarea unui articol de opinie: „Valorile civice în literatura rusă – actualitate sau tradiție?”;
- Realizarea unui interviu fictiv cu un personaj literar pe teme morale contemporane;
- Participarea la o masă rotundă: „Tinerii și libertatea morală” – argumentare bazată pe texte rusești clasice;
- Crearea unei campanii digitale de promovare a unei valori morale identificate în texte (responsabilitate, empatie, onestitate).

X.CS.3.4 Stabilirea legăturilor între literatura rusă și alte forme de artă (muzică, film, pictură) pentru a înțelege dialogul cultural și interdisciplinar

- Vizionarea și compararea fragmentelor din filme inspirate din creațiile literare, evidențiind diferențele de atmosferă față de roman;
- Analizarea picturilor (de ex. Repin, Șişkin) asociate cu temele din text;
- Exersarea atelierelor interdisciplinare: „Literatura rusă în sunet și imagine” – prezentare multimodală (text, muzică, imagine);
- Realizarea expozițiilor de clasă pe diverse teme (ex.: „Arta și literatura rusă – un dialog peste timp”).

Activități de aprofundare / profil (CS)

- Realizarea unui proiect tematic multimedia: „De la pagină la ecran – interpretări cinematografice ale literaturii ruse”;
- Exersarea analizei comparative între text și coloana sonoră / pictura care exprimă aceeași temă (iubire, destin, natură);
- Crearea unui colaj audio-vizual inspirat dintr-un text literar rus (muzică, imagine, citate expresive);

-Realizarea unui blog artistic în care elevii postează reflecții și recenzii despre filme și picturi inspirate din literatura rusă.

C.G. 4- Mediarea culturală în context plurilingv și pluricultural

X.CS.4.1. Redactarea de texte funcționale și creative (eseuri, scrisori, recenzii, narațiuni) adaptate scopului comunicativ și publicului țintă

-Redactarea de eseuri creative (ex.: „O zi din viața unui personaj literar preferat”);
-Scrierea de scrisori către personaje din textele studiate (ex.: „Evgheni Oneghin”);
-Redactarea unei recenzii de carte adaptate pentru un blog școlar sau pentru o rețea socială, conform scopului comunicativ și publicului țintă.

Activități de aprofundare / profil (CS)

-Elaborarea unui portofoliu de texte funcționale (scrisoare formală, articol, recenzie, jurnal de lectură);
-Exersarea scrierii creative ghidate: „Dacă aș putea schimba finalul romanului...” – reinterpretarea personală a unui text clasic;

X.CS.4.2. Integrarea resurselor stilistice și expresive ale limbii ruse în compuneri originale pentru a transmite emoții și idei personale

-Exersarea stilului prin rescrierea unui fragment literar, adăugând metafore, comparații și epitete proprii;
-Realizarea atelierelor de creație de poezii: compunerea unui mic poem pe tema „Sentimente în natură”, folosind resurse stilistice ruse clasice;
-Transformarea unui text prozaic în dialog creativ între personaje.

Activități de aprofundare / profil (CS)

-Crearea unui text liric sau narativ cu elemente simbolice și expresive inspirate din motive ruse clasice (iubirea, natura, destinul);
-Exersarea traducerii creative: adaptarea în română a unui fragment rusesc păstrând expresivitatea originală;
-Participarea la concursul intern „Стиль и эмоция” – prezentarea textelor proprii cu accent pe expresivitate și originalitate;
-Realizarea unui colaj digital de expresii poetice (text, imagine și fundal sonor.)

X.CS.4.3. Revizuirea și îmbunătățirea textelor proprii pe baza feedbackului, demonstrând autonomie și responsabilitate în comunicare

-Exersarea revizuirii textelor în grupuri mici, oferind și primind sugestii de îmbunătățire (claritate, coerență, expresivitate);
-Editarea propriului eseu sau recenzie pe baza comentariilor profesorului și colegilor;
-Realizarea autoevaluării finale: „Ce am schimbat și de ce?”

Activități de aprofundare / profil (CS)

-Exersarea editării colaborative online (Google Docs / platformă digitală) a unui articol comun;
-Corectarea expresivității și a echilibrului între limbajul formal și cel literar în compunerile proprii.

X.CS. 4.4 – Prezentarea orală a opiniilor, proiectelor sau creațiilor proprii utilizând mijloace multimodale (text, imagine, sunet) pentru a valorifica expresivitatea limbii ruse

-Realizarea prezentărilor multimedia despre personaje/texte literare (text, imagini, coloană sonoră);
-Crearea unui podcast de clasă în care elevii citesc fragmente proprii sau recenzii și discută teme literare;

-Exersarea realizării mini-scenetelor sau dramatizărilor unor fragmente literare cu înregistrare video/audio.

Activități de aprofundare / profil (CS)

-Dramatizarea scenică sau realizarea lecturii publice a unui text adaptat de elevi;
-Crearea unui portofoliu multimodal care îmbină analiza literară, exprimarea personală și creativitatea tehnologică.

CLASA a X-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
Comunicare orală și scrisă în limba rusă	Înțelegerea mesajelor orale și scrise (texte cotidiene, mediatice, culturale). Structura comunicării: intenție, context, interlocutor. Corectitudinea gramaticală și ortografică a exprimării. Vocabular activ și pasiv (îmbogățire prin contexte tematice actuale). Stiluri funcționale ale limbii (cotidian, publicistic, academic, artistic). Consolidarea cunoștințelor din gimnaziu; extinderea registrului lingvistic și stilistic. Exprimare argumentativă și nuanțată.
	Activități de aprofundare / profil (CS) Prezentare video / vlog: „Cum mă inspiră literatura rusă în lumea actuală”. Expoziție digitală: combinarea de text, imagine, muzică pentru reprezentarea unei teme literare. Podcast bilingv (rusă-română) despre autori, personaje sau teme comune. Dramatizare scenică / lectură publică a unui text adaptat de elevi. Realizarea unui portofoliu multimodal care îmbină analiza literară, exprimarea personală și creativitatea tehnologică.

Receptarea și producerea textului scris

Texte nonliterare: articole, interviuri, texte mediatice, eseuri
Strategii de analiză și argumentare a mesajului.

Identificarea intenției autorului, a tonului și a perspectivei.

Discursuri persuasive și evaluarea credibilității surselor.

Compararea modurilor de reprezentare în texte literare și nonliterare.

Tipuri de texte: narațiune, descriere, dialog, argumentare, reflecție.

Organizarea compozițională a textului (introducere, cuprins, încheiere).

Conectarea ideilor prin mijloace logice și stilistice.

Redactarea textelor argumentative, eseistice și creative.

Revizuirea și autocorectarea textelor proprii.

Texte recomantate:

Din literatura secolului al XVIII-lea

Николай Михайлович Карамзин

Повесть «Бедная Лиза»

Стихотворение «Осень»

Din literatura secolului al XIX-lea

Александр Сергеевич Пушкин

Стихотворения *Деревня, К Чаадаеву, К морю, Пророк, Анчар, На холмах Грузии лежит ночная мгла..., Я вас любил: любовь еще, быть может..., Я памятник себе воздвиг нерукотворный....* (на выбор)

Поэма *Евгений Онегин*.

Михаил Юрьевич Лермонтов: *Герой нашего времени, Смерть Поэта, Парус, И скучно и грустно, Дума, Поэт, Родина, Пророк, Нет, не тебя так пылко я люблю...* (на выбор)

Николай Васильевич Гоголь: *Мертвые души;*

Федор Михайлович Достоевский: *Бедные люди;*

Мальчик у Христа на ёлке (на выбор учителя)

Лев Николаевич Толстой: *Юность.*

Антон Павлович Чехов: *Тоска, Смерть чиновника.* (на выбор)

Из поэзии XIX века

Беседы о Н. А. Некрасове, Ф. И. Тютчеве, А. А. Фете и других поэтах (на выбор)

Из русской прозы XX века

Михаил Александрович Шолохов.

Рассказ Судьба человека.

	<p><i>Из русской поэзии XX века</i> Сергей Александрович Есенин: <i>Вот уж вечер..., Той ты, Русь моя родная..., Край ты мой заброшенный..., Разбуди меня завтра рано..., Отговорила роуца золотая....</i> (на выбор учителя и учеников) Борис Леонидович Пастернак: <i>Красавица моя, вся статья..., Перемена, Весна в лесу, Любить иных тяжелей крест....</i> (на выбор учителя и учеников) Александр Иванович Куприн: <i>Гранатовый браслет</i> <i>Короткие рассказы: Смерть чиновника, Юнкера</i> (на выбор учителя и учеников)</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS) Podcast de clasă: recitarea unui fragment poetic și comentarea acestuia. Dramatizarea unui fragment de proză (ex.: „Белые ночи” – Dostoievski, „Тоска” – Сехов). Crearea unui jurnal reflexiv: interpretarea valorilor morale și culturale din textele studiate.</p>
<p>Elemente de construcție a comunicării</p>	<p>Părți de vorbire: aprofundări și valori stilistice. Structuri sintactice (propoziția, părțile de propoziții). Relația formă–sens–funcție în enunț. Mijloace expresive și efecte stilistice. Norme ortografice, ortoepice și de punctuație.</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS) Corectarea greșelilor într-un text literar sau jurnalistic, evidențiind regulile aplicate. Dictare stilizată: redactarea unui fragment cu respectarea normelor ortografice și de punctuație. Exercițiu de rescriere a unui text informal într-un registru formal, aplicând normele ortografice și de punctuație. Realizarea unui poster despre tipurile de părți de vorbire și efectele lor expresive. Podcast sau video în care elevii explică modul în care structurile sintactice și figurile de stil transmit emoții sau accentuează mesajul.</p>

<p>Elemente de interculturalitate</p>	<p>Textul literar ca formă de expresie a identității și a valorilor culturale.</p> <p>Genuri și specii literare (epic, liric, dramatic – texte clasice și moderne).</p> <p>Structura textului: temă, motiv, personaj, compoziție, limbaj artistic.</p> <p>Curenți și perioade literare reprezentative (secolele VIII–XX).</p> <p>Lectura comparată: texte rusești și universale cu teme comunemente de civilizație și mentalitate rusă în literatură și artă.</p> <p>Valori morale și estetice reflectate în opere literare.</p> <p>Relația dintre literatura rusă și alte arte (muzică, pictură, film.)</p> <p>Dialog intercultural: literatura rusă și cultura europeană.</p> <p>Tradiții, obiceiuri și sărbători ale comunității rușilor lipoveni.</p>
	<p>Activități de aprofundare / profil (CS)</p> <p>Elaborarea de proiecte tematice (literatură, istorie, cultură);</p> <p>Utilizarea resurselor digitale și multimedia pentru prezentarea produselor;</p> <p>Activități colaborative: ateliere de lectură, dezbateri, portofolii culturale.</p>

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice pentru disciplina *Limba rusă maternă* urmăresc să sprijine cadrele didactice în aplicarea coerentă și creativă a programei școlare, punând accent pe formarea competențelor de comunicare, de reflecție asupra limbii, literaturii și culturii, precum și pe dezvoltarea unei atitudini deschise față de diversitate și dialog intercultural. Scopul lor propune direcții de acțiune care transpun intențiile programei în experiențe de învățare autentice, relevante pentru elevii de la nivelul liceal. În contextul actual al educației multilingve și digitale, rolul profesorului de limba rusă maternă devine acela de **mediator cultural, ghid al reflecției personale și facilitator al comunicării autentice**. Sugestiile metodologice urmăresc astfel să susțină profesorii în proiectarea unor demersuri didactice care stimulează autonomia elevilor, spiritul critic, curiozitatea lingvistică și plăcerea de a explora limba și cultura rusă prin texte, contexte și interacțiuni semnificative.

Astfel, predarea limbii ruse materne la acest nivel se bazează pe câteva principii esențiale:

- **Centrarea pe elev** – elevul devine actorul principal al procesului de învățare, iar profesorul facilitează descoperirea sensurilor și a valorilor limbii. Activitățile propuse favorizează implicarea personală, dialogul, învățarea prin descoperire și reflecția asupra propriei identități lingvistice.
- **Diversitate metodologică** – procesul de învățare combină metode tradiționale (lectura explicativă, conversația dirijată) cu metode interactive (dezbateri, jocuri de rol, portofolii, proiecte digitale) și experiențiale (interviuri cu vorbitori nativi, cercetări despre tradițiile comunității).
- **Flexibilitate și adaptare** – profesorul este încurajat să adapteze activitățile la nivelul de competență al clasei, la ritmul elevilor și la resursele locale.
- **Interdisciplinaritate și relevanță** – învățarea limbii ruse poate fi corelată cu literatura, istoria, geografia sau arta, tradițiile, obiceiurile pentru a ancora demersul lingvistic în teme culturale mai largi.
- **Evaluare formativă și reflexivă** – evaluarea nu se reduce la măsurarea cunoștințelor, ci devine parte a învățării, oferind elevilor feedback constructiv, orientare și posibilitatea de autoevaluare.
- **Diferențiere și incluziune** – activitățile trebuie să ofere șanse egale tuturor elevilor, prin exerciții gradate, sarcini adaptate și sprijin individualizat pentru cei cu nevoi speciale sau pentru elevii cu ritm accelerat de învățare.

Predarea limbii ruse materne la nivel liceal se construiește pe baza **învățării active**. Elevii sunt provocați să interacționeze, să creeze, să comunice și să reflecteze. Astfel, profesorul poate utiliza:

- **Învățarea activă**, prin dezbateri asupra unor teme de actualitate, studiul de caz (ex.: analiza modului în care mass-media prezintă un eveniment), investigații lingvistice (căutarea originii unor cuvinte comune limbilor slave).
- **Învățarea colaborativă**, în care elevii lucrează în perechi sau grupuri mici pentru a redacta articole, a realiza podcasturi bilingve sau a pregăti prezentări despre autori ruși contemporani.
- **Învățarea prin proiect**, integrând conținuturile limbii în teme mai largi, precum „Tradițiile comunității”, „Povești din spațiul comunității” sau „Tineri și media în lumea modernă”.

- **Învățarea digitală**, prin utilizarea platformelor online de limbă rusă, aplicațiilor de vocabular, traducerilor asistate de IA (cu reflecție critică asupra limitelor lor) și a instrumentelor colaborative (Google Docs, Padlet, Canva).
- **Învățarea autentică și contextualizată**, prin activități legate de viața cotidiană: scrierea unui e-mail formal în rusă, realizarea unui interviu cu un membru al familiei, al comunității, traducerea unui cântec popular.

De asemenea, studiul limbii ruse materne contribuie semnificativ la formarea profilului absolventului prin: dezvoltarea **competențelor de comunicare și înțelegerii interculturale**, cultivarea **reflecției personale și a creativității lingvistice**, exersarea **competențelor digitale** prin activități de redactare, documentare și colaborare online, promovarea **responsabilității civice** prin proiecte legate de comunitate, patrimoniu și mediu.

Temele transversale pot fi integrate natural:

- *Educația pentru mediu* – traducerea și discutarea unor texte despre protecția naturii în cultura rusă;
- *Digitalizarea* – analiza limbajului rețelelor sociale ruse și impactul noilor tehnologii asupra comunicării;
- *Educația pentru sănătate* – discuții despre echilibrul între viața reală și cea virtuală, folosind texte jurnalistice sau literare;
- *Patrimoniul cultural* – explorarea valorilor tradiționale ruse și a legăturilor acestora cu identitatea locală.

Sugestiile metodologice nu trebuie privite ca un set rigid de reguli, ele sunt orientative și oferă direcții, inspiră și dau sens activității de predare, permițând fiecărui profesor să își personalizeze demersul didactic în funcție de elevi, context și resurse. Pentru profesorul debutant, ele reprezintă un sprijin concret în înțelegerea intențiilor programei; pentru profesorul cu experiență, sunt un cadru de reflecție și inovare. Predarea limbii ruse materne devine astfel un proces viu, creativ, în care învățarea limbii se împletește cu descoperirea de sine, a celuilalt și a lumii culturale care ne unește.

BIBLIOGRAFIE: / Библиография:

Класс IX

О.Н. Чарыкова Основы коммуникации

Ю.М. Соколов Русский Фольклор

В.В. Кусков История древнерусской литературы

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://sterninia.ru/files/757/15_Studentam_i_aspirantam/Osnovy_kommunikacii.pdf

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://biblio.imli.ru/images/abook/folklor/Sokolov_Y U.M._Russkij_folklor._2007.pdf

https://azbyka.ru/otechnik/Istoriya_Tserkvi/istorija-drevnerusskoj-literatury/

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://imwerden.de/pdf/krylov_basni_1956_text.pdf

<https://litmir.club/br/?b=825339>

<https://foma.ru/12-sovremennyih-rasskazov-ot-kotoryih-podrostki-ne-zaskuchayut.html>

<https://lib48.ru/virtual/idei-tolerantnosti-v-khudozhestvennoj-literature-rossii>

Русский язык / 9 класс Русский язык Автор:Чердаков Д.Н., Дунев А.И., Пугач В.Е. и др.

Ссылки:

<https://ilibrary.ru/text/464/p.1/index.html>

<https://ilibrary.ru/text/463/p.1/index.html>

https://rvb.ru/tolstoy/01text/vol_10/01text/0255.htm

<https://lib.rmvoz.ru/bigzal/esenin/izbr>

<https://azbyka.ru/fiction/sobache-serdce-bulgakov/>

<https://www.litres.ru/book/mihail-bulgakov/zapiski-unogo-vracha-166193/chitat-onlayn/>

<https://azbyka.ru/fiction/telegramma-paustovskij/>

<https://www.edu.ro/repere-metodologice-aplicare-curriculum-clasa-IX-an-scolar-2021-2022>

<https://www.edu.ro/anunt-publicare-repere-metodologice-aplicare%20curriculum-clasaX-2022-2023>

<https://www.edu.ro/repere-metodologice-2023-2024>

<https://rocnee.eu/index.php/dcee-ORIZ/curriculum-ORIZ/repere-metodologice/repere-metodologice-2024-2025-cls-a-xii-a>

Класс X

<https://ilibrary.ru/text/1087/p.1/index.html>

<https://lib.rmvoz.ru/bigzal/lermontov/izbr>

<https://lib.rmvoz.ru/bigzal/pushkin/izbr>

<https://ilibrary.ru/text/78/index.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=7qOrBV8cCUY>

<https://ilibrary.ru/text/4206/p.1/index.html>

<https://ilibrary.ru/text/17/p.1/index.html>

<https://ilibrary.ru/text/1334/index.html>

<https://ilibrary.ru/author/chekhov/I.%D2/index.html>

<https://loveread.ec/read-book.php?id=18384&p=1>

<https://deti-online.com/stihi/esenin/>

<https://www.culture.ru/literature/poems/author-boris-pasternak>

<https://classica-online.ru/catalog/korotkie-rasskazy-kuprin/>

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
DEMID ANFISA	Grad didactic I/ Prof.	Școala Gimnazială <i>S. Esenin Ghindărești</i> , Constanța
GALINA ISAEVA	Grad didactic I/ Prof.	Școala Profesională <i>Stolniceni Prăjescu</i> Iași
NAZAROV VALENTINA	Grad didactic I/ Prof.	Școala Gimnazială <i>A.S.Pușkin</i> Brăila
CASIAN NADEA	Grad didactic I/Prof.	Liceul Teoretic <i>Ion Creangă</i> Tulcea

COORDONATORI/RESPONSABILI/CONSULTANȚI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență
IVANOV LEONTE	Prof. univ	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
NECULAI LIVIA	Grad didactic I/Prof.	Ministerul Educației și Cercetării
VARADI IZABELLA-EVA	Grad didactic I/Prof.	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare